

SKUPŠČINA
REPUBLIKE SLOVENIJE
Komisija za ustavna vprašanja

Številka: 0610-12/90-47

Z a p i s n i k

47. seja Komisije Skupščine Republike Slovenije za ustavna vprašanja, ki je bila v torek, 16. junija 1992, v prostorih Skupščine Republike Slovenije.

Seja se je pričela ob 10.00 uri in je bila zaključena ob 13.35. uri.

Sejo je vodil predsednik komisije dr. France Bučar.

Prisotni: predsednik dr. France Bučar; podpredsednika Vitodrag Fukl in Miran Potrč;

Clani: Tone Anderlič, Ivan Bizjak, Danja Lavtižar-Bebler, Ciril Kolešnik, Andrej Magajna, Borut Pahor, Tone Peršak, dr. Rajko Pirnat, dr. Ciril Ribičič, dr. Primož Rode, Danijel Starman, Mile Šetinc, dr. Ludvik Toplak, Zdravko Zabukovec, dr. Franc Zagožen in Zvone Žagar.

Odsotni: Roberto Battelli, Ludvik Gumilar, Boštjan Kovačič, Mojmir Ocvirk, Vilijem Sekereš in dr. Leo Šešerko.

Seji so prisostvovali tudi:

Miro Cerar, Lojze Janko, dr. Franci Grad, Pavle Svete, Marko Golobič, Anton Tomažič in Varja Simčič.

Predlagan in sprejet je bil naslednji razširjeni

d n e v n i r e d :

1. Potrditev zapisnika 46. seja ustavne komisije;
2. Razpis referendumu o sprejemu zakona o volitvah v državni zbor;
3. Vprašanja sprejemanja sistemskih volilnih zakonov z dvotretjinsko večino vseh poslancev v različnih fazah zakonodajnega postopka.

Razprava na seji komisije je razvidna iz neredigiranega in neavtoriziranega magnetogramskega zapisa te seje.

Na klop so člani prejeli naslednje gradivo:

- mnenje Ministrstva za zakonodajo glede vprašanja zakonodajnega referendumu, z dne 8.6.1992;
- pripombe poslanskega kluba SDZ - NDS na stališče Ministrstva za zakonodajo glede vprašanja zakonodajnega referendumu, z dne 8.6.1992.

Na predlog člana komisije dr. Cirila Ribičiča je komisija razširila dnevni red s 3. točko: Vprašanje ali se sprejemajo z dvotretjinsko večino vseh poslancev tudi osnutki zakona o volitvah v državni zbor, zakona o državnem svetu ter zakona o volitvah predsednika republike.

Ad 1)

Komisija je potrdila zapisnik 46. seje ustavne komisije v predlaganem besedilu.

Ad 2)

Na podlagi sklepa Družbenopolitičnega zbora Skupščine Republike Slovenije, z dne 11.6.1992, v katerem navedeni zbor nalaga Komisiji Skupščine Republike Slovenije za ustavna vprašanja, da predloži mnenje o možnosti izvedbe zakonodajnega referendumu po 90. členu ustave Republike Slovenije iz leta 1991, se je komisija uvodno seznanila z mnenjem Ministrstva za zakonodajo o vprašanjih zakonodajnega referendumu ter s stališči predlagatelja razpisa referendumu o volitvah poslancev državnega zbora.

V mnenju ministrstva je bilo predvsem poudarjeno, da zakonodajni referendum ne more oziroma ne sme nadomestiti oziroma izključiti Skupščine Republike Slovenije iz postopka sprejemanja zakona, kar izhaja tako iz ustavne koncepcije, kot tudi iz veljavnega zakona o referendumu, ki ne predvideva možnosti, da bi zakonodajni referendum nadomestil redni zakonodajni postopek v skupščini. Za izvedbo zakonodajnega referendumu je potrebno urediti še vprašanja, ki jih je ustavodajalec v petem odstavku 90. člena ustave prepustil v ureditev zakonu, ki pa so bistvenega pomena za izvedbo referendumu (npr. določitev zakonodajne faze, v kateri se predlaga razpis referendumu). Referendum v ustavi ni uvrščen v krog določb, ki urejajo človekove pravice in temeljne svoboščine, zato tudi v tem pogledu ni primerna neposredna uporaba ustavnih določb, kot je to, z določenimi omejitvami, določeno za navedene pravice in svoboščine.

Predlagatelj je menil, da je mogoče razpisati in izvesti referendum že neposredno na temelju 90. člena ustave, ob hkratni

uporabi določil veljavnega zakona o referendumu. Referendumska odločitev je po mnenju predlagatelja za skupščino obvezna tudi, če skupščina zakonodajnega postopka pred zahtevo za razpis referenduma še ni uvedla, pobudo predlagatelja pa je mogoče šteti že kar za predlog zakona. Neposredna uporaba 90. člena ustave je mogoča, ker pomeni referendum uresničevanje volilne pravice in pravice državljana, da sodeluje pri upravljanju javnih zadev, pri čemer gre za ustavno določeni človekovi pravici, ki ju je mogoče uresničevati neposredno na temelju ustave.

V razpravi je komisija izčrpno preučila mnenje ministrstva in stališča predlagatelja. Komisija je nato ugotovila, da stališča predlagatelja niso prepričljiva ter se je zato zavzela za čimprejšnjo pripravo zakona, ki naj uredi vsa potrebna vprašanja zakonodajnega referenduma in tako operacionalizira 90. člen ustave. V skladu s tem je komisija sklepno ugotovila:

1. Ustavna določila 90. člena ustave, ki urejajo zakonodajni referendum, so nesporna ter zato komisija ne nasprotuje možnosti izvedbe ustavnega referenduma o vprašanjih, ki zadevajo volitve v državni zbor, vendar pa meni, da je potrebno še pred izvedbo referenduma le-tega urediti z zakonom.
2. Predlagatelji razpisa za izvedbo referenduma o vprašanju glede volitev državnega zbora niso uspeli prepričati večine članov komisije, da je mogoče za razpis in izvedbo referenduma neposredno uporabiti določbo ustave Republike Slovenije iz leta 1991, v kombinaciji z veljavnim zakonom o referendumu.
3. Komisija je zato sprejela sklep, da bo nemudoma imenovala posebno strokovno skupino, ki bo v najkrajšem možnem času pripravila strokovne podlage za zakon o referendumu, ki mora urediti celoten sklop vprašanj glede referenduma.

Ad 3)

Komisija je obravnavala vprašanje, ali je potrebno z dvotretjinsko večino vseh poslancev sprejemati tudi osnutke sistemskih volilnih zakonov. Po končani razpravi je komisija sprejela stališče, da je potrebno dvotretjinsko absolutno večino upoštevati v vseh zakonodajnih fazah ter torej v skladu s tem s takšno večino sprejeti tudi osnutke teh zakonov.

S e k r e t a r :
Miro Cerar

P r e d s e d n i k :
dr. France Bučar

